

Wetgeving herbruikbare bekens + FAQ

1. Voor wie?

- Evenementen, niet georganiseerd door de overheid.
- Evenementen georganiseerd door de overheid.
- Eigen werking van de overheid.

2. Definities

- **Cateringmateriaal:** alles wat gebruikt wordt voor het aanbieden en nuttigen van etenswaren en drank, met uitsluitel van voorverpakte dranken of etenswaren.
- **Bereide voedingsmiddelen:** voedingsmiddelen die ter plaatse worden klaargemaakt, samengesteld, opgewarmd, geregenereerd of ontdood.

3. Voorwaarden voor het gebruik van cateringmateriaal

- <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=78963>
- **Art. 5.3.12.1** Vanaf 1 januari 2020 is het serveren van drank in recipiënten voor eenmalig gebruik bij evenementen verboden, tenzij de eventorganisator een systeem voorziet dat garandeert dat minstens 90% van de eenmalige verpakkingen gescheiden wordt ingezameld voor recyclage. Vanaf 1 januari 2022 is het serveren van drank in recipiënten voor eenmalig gebruik bij evenementen verboden, tenzij de eventorganisator een systeem voorziet dat garandeert dat minstens 95% van de eenmalige verpakkingen gescheiden wordt ingezameld voor recyclage.
- **Art. 5.3.12.2** Vanaf 1 januari 2020 is het voor Vlaamse overheden en lokale besturen in hun eigen werking en door hen georganiseerde evenementen verboden drank te serveren in recipiënten voor eenmalig gebruik. Vanaf 1 januari 2022 is dit verbod ook van toepassing op het aanbieden van bereide voedingsmiddelen in cateringmateriaal voor eenmalig gebruik.
- **Art. 5.3.12.3** De minister kan uitzonderingen voorzien op artikel 5.3.12.1 en 5.3.12.2 als het verbod in kwestie voor bepaalde types cateringmateriaal in bepaalde toepassingen niet zal leiden tot milieuwinst.

4. Wordt de wetgeving automatisch omgezet in de gemeenten? Of is elke gemeente verplicht om ze om te zetten in plaatselijke regelgeving?

De nieuwe bepalingen van VLAREMA zijn van kracht sinds 17 juni 2019 en automatisch van toepassing op de gemeenten.

5. Wat met handhaving?

a) Wie voert de handhaving uit?

De lokale overheden zullen instaan voor de handhaving van de kleinere evenementen die doorgaan op hun grondgebied. Deze evenementen worden aangevraagd aan het lokale bestuur. Het toezicht kan uitgeoefend worden door de lokale toezichthouder.

De grote evenementen die ingedeeld zijn als klasse 1 bedrijf in de indelingslijst van VLAREM zullen door afdeling Handhaving van het departement Omgeving gecontroleerd worden. Overeenkomstig artikel 34 §1 Milieuhandavingsbesluit (<https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=25211>) heeft de lokale toezichthouder enkel maar een volledige bevoegdheid voor inrichtingen klasse 2 en 3.

b) Hoe wordt de 90% selectieve inzameling van eenmalige drankverpakkingen gehandhaafd?

OVAM werkt samen met de verschillende sectoren een berekeningsmethode uit. In de loop van 2020 communiceren we hier verder over. In tussentijd is het raadzaam om met de verantwoordelijke voor handhaving een methode af te spreken.

6. Wat is een evenement?

Het artikel 5.3.12.1 is van toepassing op evenementen. Artikel 5.3.12.2 is van toepassing voor Vlaamse overheden en lokale besturen in hun eigen werking en op door hen georganiseerde evenementen.

Evenementen zijn periodieke of eenmalige gebeurtenissen op het gebied van kunst, cultuur, sport, feesten, kermis... De gebeurtenissen worden PUBLIEK aangekondigd, gaan op een welbepaald tijdstip door, zijn TIJDELIJK en IEDEREEN is er welkom, al of niet tegen betaling. Het maakt niet uit of het op publiek of privaat terrein doorgaat, in een open of afgesloten ruimte.

Uitzonderingen zijn markten die gedurende het jaar op vaste en geregelde tijdstippen doorgaan (wekelijks of maandelijks). Zij worden niet als evenementen beschouwd.

Voor meer info over markten, jaarmarkten, kermissen en braderijen verwijzen we naar vraag 7.

7. De wetgeving zegt dat de minister uitzonderingen kan maken als het verbod in kwestie voor bepaalde types cateringmateriaal in bepaalde toepassingen niet zal leiden tot milieuwinst. Wie kan zo'n een uitzondering aanvragen?

Alle evenementorganisatoren of de sector die drankverpakkingen op de markt brengt.

a) Wat is de procedure hiervoor?

Er is geen procedure bepaald in de wetgeving.

b) Indien ze wordt toegestaan, hoe verhoudt een stad en haar eigen reglementering zich tot deze uitzondering?

Zie antwoord vraag 'Mogen gemeenten strenger gaan dan de wetgeving voorschrijft?'. De toegestane uitzondering moet gevolgd worden door de gemeenten.

8. Ik ben een vereniging. Kom ik in aanmerking voor de subsidieprocedure herbruikbare bekertjes?

Neen, enkel lokale besturen kunnen hier gebruik van maken. Lokale besturen zijn: gemeenten, gemeentebedrijven, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, verenigingen van steden en gemeenten, provincies en provinciebedrijven. Bij twijfel contacteer subsidies@ovam.be.

Meer info over de subsidieprocedure op <https://www.ovam.be/subsidies-en-ondersteuning>

9. Ik ben een drankaanbieder op een kermis, braderij of markt.

a) Val ik onder de wetgeving evenementen?

Markten en kermissen kunnen (in bepaalde gevallen) omschreven worden als evenement en dus onderhevig zijn aan de bepalingen van artikel 5.3.12.1.

Het gaat om gebeurtenissen op het gebied van kunst, cultuur, sport, amusement en feesten. Het gaat hier vaak om activiteiten die grote groepen mensen aantrekken en leiden tot een hoge consumptie van dranken op de plaats van het evenement zelf. Aldus is er een verhoogd risico op het ontstaan van zwerfvuil of het afdanken van grote hoeveelheden recyclebaar afval in restafvalrecipiënten.

Een kermis beschouwen we daarom als een evenement. Ook bepaalde markten zoals een kerstmarkt beschouwen we als een evenement. Zij zijn er immers op gericht extra veel bezoekers aan te trekken en bieden vaak de gelegenheid veel dranken ter plaatse te consumeren. Bijgevolg zijn dergelijke markten en kermissen onderhevig aan de bepalingen van artikel 5.3.12.1.

Daarentegen beschouwen we markten met een terugkerend karakter, die op vaste en geregelde tijdstippen tijdens het hele jaar doorgaan, niet als evenementen. Voorbeelden zijn de wekelijkse of maandelijks markten. Deze markten zijn eerder functioneel en gericht op de verkoop van goederen en etenswaren die thuis worden geconsumeerd. Er worden beduidend minder dranken aangeboden voor onmiddellijke consumptie. Dit in tegenstelling tot een jaarmarkt, kerstmarkt of sommige avondmarkten.

b) Wordt de kermis, markt of braderij beschouwd als een evenement, georganiseerd door een overheid?

Markten, braderijen en kermissen worden niet aanzien als een evenement, georganiseerd door een overheid. Hierdoor vallen ze niet onder Vlarema-artikel 5.3.12.2 en vallen dus niet onder het totaalverbod op wegwerpverpakkingen voor dranken.

Waarom niet?

Het verslag aan de leden van de Vlaamse regering gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 7 juni 2019 stipuleert dat markten en foren enkel beschouwd worden als evenementen georganiseerd door de overheid indien de overheid de catering zelf organiseert, bijvoorbeeld door een aanbesteding of overheidsopdracht:

"Artikel 5.3.12.2 stelt een verbod in voor het serveren van drank in recipiënten voor eenmalig gebruik in de eigen werking en op de door de Vlaamse overheden en lokale besturen georganiseerde evenementen. Het betreft de evenementen waar de overheden zelf bepalen hoe de catering verloopt, bijv. door een marktbevraging. Het betreft dus niet bijv. de handelaars die dranken en voedingsmiddelen verkopen op door de overheden georganiseerde markten en kermissen."

10. Mag de cafetaria van de sporthal, het zwembad of de buitenschoolse kinderopvang nog wegwerp aanbieden tijdens de dagdagelijkse werking?

a) De uitbater is een lokale of Vlaamse overheid

Lokale en Vlaamse overheden mogen vanaf 1 januari 2020 op eigen evenementen en in de interne werking geen dranken meer serveren in wegwerpbekertjes of in eenmalige drankverpakkingen.

Het begrip "interne werking" interpreteert OVAM als 'de administratieve werking (bureaus, personeel,...)'. In geval van overheidsdiensten, zoals een zwembad, sporthal of buitenschoolse kinderopvang waar zowel internen als externen drank consumeren, moet bekeken worden wie het hoofdaandeel in de cateringafname op zich neemt. Indien het merendeel externen: éénmalige drankverpakkingen mogen nog aangeboden worden. Indien het merendeel internen: geen éénmalige drankverpakkingen meer."

In geval van een sporthal, zwembad of buitenschoolse kinderopvang komt het er in de praktijk dus meestal op neer dat éénmalige drankverpakkingen nog aangeboden mogen worden op voorwaarde dat voldoende pmd-vuilnisbakken een goede sortering garanderen.

Daarentegen, wanneer er een evenement georganiseerd wordt, wordt de uitbater als eventorganisator beschouwd, en is de wetgeving voor "evenementen, georganiseerd door overheden" van toepassing.

b) De uitbater is geen lokale of Vlaamse overheid

Ja, petflesjes of blikjes mogen hier nog aangeboden worden op voorwaarde dat voldoende pmd-vuilnisbakken een goede sortering garanderen.

Daarentegen, wanneer er een evenement georganiseerd wordt, wordt de uitbater als eventorganisator beschouwd, en is de wetgeving voor "evenementen, niet georganiseerd door overheden" van toepassing.

11. Ik ben een drankaanbieder op een evenement, moet ik zelf herbruikbare bekens aankopen?

Het is aan de eventorganisator om ervoor te zorgen dat de nodige afspraken zijn gemaakt met alle aanbieders van dranken die binnen een afgebakende evenementenzone zitten. De eventorganisator is de eindverantwoordelijke voor de naleving van de regels over bekens en drankverpakkingen. Om te weten te komen welke maatregelen genomen zijn, neemt u contact op met de eventorganisator.

12. Waar komt deze wetgeving vandaan?

De wetgeving kwam tot stand om verschillende redenen.

In een studie over cateringmateriaal (2017), werden op basis van een literatuurstudie van levenscyclusanalyses (LCA) de milieu-impactscores van eenmalig en herbruikbaar drink- en eetgerei gereconstrueerd. Een levenscyclusanalyse berekent de totale milieu-impact van een bepaald product over de volledige levenscyclus: winning van de benodigde grondstoffen, productie, transport, gebruik en afvalverwerking. Bij een vergelijkende LCA-studie worden verschillende systemen (materialen en afvalverwerkingsopties) met elkaar vergeleken.

De studie toonde aan dat de herbruikbare beker bijna altijd een lagere milieu-impact heeft dan de wegwerpbeker.

De studie is te raadplegen via <https://www.ovam.be/formulieren-en-documenten-herbruikbare-bekers>

Tenslotte vormde de problematiek rond zwerfvuil en de steeds aangroeiende plastic soup een aanleiding tot het invoeren van de wetgeving.

13. Wat met horeca en lokale handel in evenementenzones?

Horeca en lokale handel wiens werking in het gebied van de evenementenzone liggen, maken niet noodzakelijk deel uit van het evenement. Zij oefenen hun reguliere werking uit. Dit verandert vanaf het moment zij een buitendoor zetten waardoor ze aangeven effectief deel uit te maken van het evenement, of wanneer de lokale overheid dit anders bepaald.

14. Komen er nog andere maatregelen na 2020?

Tegen midden 2021 wordt de Europese SUP-richtlijn, de wetgeving rond plastics voor eenmalig gebruik, omgezet in elke lidstaat. De richtlijn beoogt een significante reductie van niet-herbruikbare drankbekers en verbiedt plastic bestek, bordjes, rietjes en roerstaafjes.

Voor overheden wordt het verbod op eenmalig cateringmateriaal vanaf 2022 uitgebreid naar voedingsrecipiënten voor eenmalig gebruik. Voorbeelden zijn wegwerpborden -en bestek, soep -of pastabekers en aluminiumfolie.

De OVAM raadt organisatoren en overheden aan om nu al te anticiperen op beide maatregelen.

15. Is de PLA-beker een alternatief voor de wegwerpbeker?

Neen, PLA-bekers zijn nog altijd wegwerpmateriaal. Het voordeel is dat de bekens gemaakt zijn uit hernieuwbare grondstoffen, maar dan moeten ze na gebruik wel apart worden ingezameld voor recyclage. Zoniet, belanden ze bij het restafval in de verbrandingsoven. Dergelijke bekens bieden dus geen oplossing aan de zwerfvuilproblematiek.

De verwerkingscapaciteit van deze bekens is in België erg beperkt, er zijn slechts 2 verwerkers. Afhankelijk van de locatie van het evenement kan er dus extra mobiliteitsdruk optreden. Bijgevolg is het materiaal vaak niet geschikt voor kleine evenementen. Informeer je steeds bij de verwerkers alvorens voor dit materiaal te kiezen.

16. Is de kartonnen beker een alternatief voor de wegwerpbeker?

Neen, de kartonnen beker is nog altijd wegwerpmateriaal. Er is bovendien naast karton ook steeds een kunststoffen binnenlaag aanwezig die de recyclage bemoeilijkt. Dergelijke bekens moeten apart ingezameld worden en naar een aparte verwerker gestuurd worden. Momenteel is er nog geen installatie in België. Goed ingezamelde bekens worden momenteel uitgevoerd naar het buitenland voor recyclage.

17. Welke kosten bespaar ik dankzij de herbruikbare beker?

Herbruikbare bekens vragen in eerste instantie een inspanning (lenen, huren, wassen), maar ze brengen ook op:

- Lagere personeelskosten (40 tot 50% minder uren opruimwerk, minder werklust voor het ecoteam).

Dit compenseert het extra werk ter plekke (bv. afwas of handling aan de toog) ten dele.

- Lagere verwerkingskosten afval (volume afval vermindert drastisch).

-Mogelijke opbrengst via stukje niet-recupereerbare waarborg of via waarborg van niet-teruggebrachte bekens

Bovendien neemt de netheid van het terrein toe. Op en rond het terrein blijft het properder, omdat er minder zwerfvuil van wegwerpbekens rondslingert. Het resulteert in een aangename evenementenervaring en het bevordert bovendien de relaties met de buurtbewoners van het evenement en met de eigenaar van het terrein.

Herbruikbare bekertjes (of echt vaatwerk) zorgen voor een kwalitatievere drinkbeleving. Er zijn stijlvolle herbruikbare bekertjes op de markt. De gebruikers hebben een aangename drinkervaring die dicht aanleunt tegen glas. Omdat de herbruikbare bekertjes dikker zijn, blijft koude drank langer fris.

18. Zijn herbruikbare bekertjes hittebestendig (voor de industriële wasmachine)?

Herbruikbare bekertjes zijn bestand tegen warme temperaturen en kunnen dus industrieel gereinigd worden. Een standaard industriële vaatwasser wast en spoelt de bekertjes grondig, maar droogt ze niet. Kunststof absorbeert de warmte niet goed en kan daardoor niet snel opdrogen. Het grondig drogen, al dan niet met de hand, van de bekertjes na het wassen is een absoluut aandachtspunt om contaminatie te voorkomen.

16 Zijn herbruikbare bekertjes hittebestendig (om warme dranken in te serveren)?

PC en PP-bekertjes zijn hittebestendig en geschikt voor allerlei warme dranken zoals koffie, thee, glühwein en chocolmelk.

Indien u een keuze maakt tussen beide materialen is PP voor warme dranken beter geschikt omwille van de samenstelling van de kunststof.

19. Ik wil bekertjes aankopen of huren. Welke type kies ik?

Om organisatoren te helpen bij het maken van duurzame en haalbare keuzes, werd een online instrument op maat ontwikkeld: de wegwijzer cateringmateriaal.

Deze online module laat een evenementorganisator toe aan de hand van een aantal vragen over het evenement de verschillende mogelijkheden inzake drankbekertjes, borden en bestek te rangschikken volgens haalbaarheid en ecologische impact. Deze vragen hebben betrekking op onder meer de grootte, locatie van het evenement en consumptiepatroon van de bezoeker. Op deze manier kan een organisator in functie van de gegeven omstandigheden kiezen voor de meest ecologische oplossing. Daarnaast krijgt de organisator een overzicht van de beste methodes en relevante tips om een welbepaald systeem te implementeren.

U vindt de tool via <https://www.ovam.be/groenevent-tools>

20. Hoe werk ik met herbruikbare bekertjes?

OVAM stelt een praktische handleiding, infoches en stappenplannen per type event ter beschikking via <https://www.ovam.be/formulieren-en-documenten-herbruikbare-bekertjes>

21. Hoe informeer ik de verenigingen in mijn gemeente?

OVAM stelt powerpointpresentaties, communicatiesjablonen en sjabloonreglementen ter beschikking via <https://www.ovam.be/formulieren-en-documenten-herbruikbare-bekertjes>

Voor meer info kan u groenevent@ovam.be contacteren.

22. Waar vind ik bekertjes?

Vooraleer u het werken met herbruikbare bekertjes overweegt, bekijk de mogelijkheid van glas of porselein. Indien deze niet mogelijk zijn, werkt u best met herbruikbare bekertjes.

Organisatoren hebben vele mogelijkheden voor het vinden van bekertjes:

- afvalintercommunales of gemeentes. Vaak bezitten lokale overheden bekertjes. De overheid is immers ook gebonden aan de nieuwe wetgeving. Meer zelfs: de overheid mag géén gebruik maken van de 90%-regel op evenementen die zelf organiseert. Vele lokale besturen investeren bijgevolg in herbruikbare materialen. Voor de aankoop ervan kunnen steden en gemeenten subsidies aanvragen bij OVAM, net als voor afwasmachines, waarin de herbruikbare bekertjes worden gereinigd, bekerboxen en mobiele tapinstallaties.

- brouwers, drankhandelaren of sponsors. Velen bezitten al een stock bekertjes die als service uitgeleend worden. De bekertjes zijn soms gratis te ontfemen (enkel de ontbrekende bekertjes dienen betaald te worden) en omvatten eveneens de eindreiniging.

- een bevriende organisatie of een plaatselijke organisatie die ze zelf heeft aangekocht.

- een professionele dienstverlener: Voor occasioneel gebruik of voor grote events is het huren van bekertjes de beste optie. Kies bij voorkeur een professioneel bedrijf waarmee je als organisatie minder zorgen hebt, bijv: dichtbij de eventsite gelegen, fijne communicatie, bedrijf denkt zelf aan waar jij als organisatie bij gebaat zou zijn (eventuele training voor barpersoneel, handige stockage voor achter de bar etc.).

Naar dienstverlening toe zijn de grotere evenementen momenteel best gediend met een 'all-in one service' (bekertjes leveren en ophalen, op hun site industrieel reinigen, drogen en stockeren). De bekertjes worden na gebruik weer ingezameld om terug opgehaald te worden door de dienstverlener. Verloren bekertjes dienen te worden vergoed.

Er zijn heel wat bekerleveranciers actief. Voor een overzicht hiervan kan u groenevent@ovam.be contacteren.

- zelf investeren. Enkel raadzaam in het geval de bekertjes frequent gebruikt worden. Een groepsaankoop met andere organisatoren of een uitleendienst buiten de periode van het event is aanbevolen om het gebruik en de investeringskost ervan te optimaliseren.

Meer praktische info over hoe aan bekertjes te komen is te raadplegen via infoches herbruikbare bekertjes.

23. Wat met stockage van herbruikbare bekertjes?

Sommige bekerleveranciers/afwasservices bieden stockageruimte aan.

Indien gekozen wordt om stockage zelf te organiseren, hou dan rekening met het volgende:

Extra opslag op het terrein:

Herbruikbare bekere nemen meer plaats in dan wegwerpbekere. Voorzie voldoende opslagruimte. Ter vergelijking (standaard beker 25cl):

- Een europallet (80x120 cm) wegwerpbekere: 40.000 tot 60.000 bekere,
- Een europallet herbruikbare bekere, in elkaar gestapeld in bakken: 6.000 tot 8.000 bekere,
- Een europallet herbruikbare bekere, apart gestapeld in korven: +/-1.500 bekere

Herbruikbare bekere die eenmalig worden gebruikt op het evenement en dus niet worden gewassen op het terrein, vereisen zes tot 25 keer meer plaats backstage dan wegwerpbekere. Wanneer de bekere wel ter plekke worden afgewassen, zal er twee tot zes keer meer plaats nodig zijn.

Meer info vindt u in de handleiding herbruikbare bekere (BE; 2019) op onze website <https://www.ovam.be/formulieren-en-documenten-herbruikbare-bekere>

24. Wat met veiligheid en herbruikbare bekere?

a) Zijn herbruikbare bekere breekbaar en dus mogelijk gevaarlijk?

De breekgevoeligheid van herbruikbare bekere is doorgaans beperkt en afhankelijk van de dikte en het type materiaal. Vraag op voorhand inlichtingen aan de leverancier.

Indien schade optreedt, vallen de bekere uiteen in grote brokken, niet te vergelijken met scherpe glasscherven.

Dankzij het gebruik van een waarborg worden bekere teruggebracht naar een inzamelpunt, waardoor het rondzwerven van bekere met bijbehorende risico's bovendien minimaal is.

b) Wat als er gegooid wordt met herbruikbare bekere? Bijvoorbeeld in voetbalstadia.

Maatregelen zoals een strengere sanctionering, een camerasysteem voor vaststelling van overtredingen of een beker met het logo van de eigen club ontmoedigen de neiging tot gooien.

Daarnaast bestaan er speciaal ontworpen bekere. Bijvoorbeeld bekere die zichzelf ledigen tijdens het gooien, waardoor de kans op verwondingen daalt. Een ander voorbeeld zijn bekere die de eigenaar identificeren dankzij een chip. Het gebruik van deze gepersonaliseerde bekere ontmoedigt potentieel misbruik.

25. Ik kies ervoor om wegwerpbekere voor 90% gescheiden in te zamelen voor recycling. Wat met de verwerking?

Indien u gebruikt maakt van de 90%-bepaling maakt u afspraken met een private inzamelaar –en verwerker of de afvalintercommunale voor de verwerking.

Vooraleer een wegwerpbeker aan te schaffen, informeert u bij de gekozen afvalverwerker / afvalintercommunale welke materialen verwerkt kunnen worden (PP, PET, rPET,...). De verwerkingsmogelijkheden verschillen namelijk per verwerker.

Contactinformatie

Dienst Evenementenbeheer

Administratief Centrum

Dr. V. De Walsplein 30
3070 Kortenberg

T 02 755 30 70
evenementen@kortenberg.be

Openingsuren

Vandaag Balie geopend, uitsluitend op afspraak (niet tijdens het weekend) - bel naar 02 755 30 70 om een afspraak te maken
Morgen Balie geopend, uitsluitend op afspraak (niet tijdens het weekend) - bel naar 02 755 30 70 om een afspraak te maken

Alle openingsuren

Contactpersonen

Jan Ieven
Evenementenbeheerder
T 02 755 30 70
evenementen@kortenberg.be
<http://www.kortenberg.be>